

Voldgift gennem en enkelt for hele Staten fælles Voldgiftsdomstol, hvis Virksomhed begyndte i 1896. En engelsk Dame, Miss Rankin, som har undersøgt Arbejderforholdene i New Zealand og Victoria og samlet sine Erfaringer i en Bog, som hun udgav i 1916, er kommet til det Resultat, at Arbejderne i den første Tid, da Lønningerne gik op, var nogenlunde vel tilfredse med Loven, hvorimod Arbejdsgiverne var imod den, men i en senere Periode faldt Tilfredsheden hos Arbejderne, fordi der nu ogsaa kom Lønreduktioner, og i den sidste Periode, fra 1906 til 1912, hvor Lønnen gik stærkt ned, blev der aabent Fjendskab mod Loven, og Utilfredsheden gav sig Udslag i store Konflikter. Saaledes havde man i Tidsrummet 1906—21 ikke mindre end 469 Konflikter; altsaa Voldgiften afskaffede ikke Konflikterne, men fremskaffede dem tværtimod.

Vi kan altsaa fra vor Side ikke gaa med til denne Tanke, bl. a. ud fra de Erfaringer, som man har høstet i Udlandet, og som viser, at denne Tanke ikke er realiserbar, og ud fra den Opfattelse, at det vilde være umuligt, hvis en af Parterne ikke vilde bøje sig for en saadan Voldgiftskendelse, da at faa denne respekteret. Jeg vil gerne bede den ærede Ordfører for de Radikale om, naar han faar Ordet, at give os nogle Oplysninger om, hvorledes han tænker sig dette Spørgsmaal løst, om han, hvis den Situation indtraf, som jeg her har skitseret, hvor f. Eks. mange Tusinde Arbejdere ikke vilde bøje sig for Kendelsen, da vilde bruge Militæret eller et eventuelt Vagtkorps — som den ærede Ordfører for det radikale Parti jo er en Tilhænger af — til at faa Voldgiftskendelserne respekteret. Hvis man vil det, kan det vel siges, at saa er vi først ude i Storkonflikten.

Men selv om man kunde tænke sig, at man fra de forskellige Parters Side vilde bøje sig for en saadan Voldgiftskendelse, vilde den tvungne Voldgiftskendelse ikke forkorte Forhandlingerne. Den vilde tværtimod forlænge disse og skabe forøget Uro i Erhvervslivet. Efter Forslagsstillernes Forslag skal Voldgiftsretten bestaa af 5 Medlemmer, hvoraf 2 skal være Jurister, og man kan vel forvente, at der kommer et tredje Medlem, som ogsaa er Jurist, ind i denne Kommission, medens de to andre Medlemmer skal være en Arbejdsgiver og en Arbejder. Denne Kommission skal altsaa til at bedømme, hvad der er ret og billigt, tage Hensyn til Arbejdets Karakter saavel som til vedkommende Fags eller Virksomheders konkurrencemæssige og hele

økonomiske Stilling, og ud fra den Opfattelse, Medlemmerne faar af disse Spørgsmaal, skal de saa afgive deres Voldgiftskendelse, som afgør, hvorledes Forholdet skal være.

Man maa jo sige: De arme ulykkelige Mennesker, som faar betroet en saadan Opgave! Jeg har den største Respekt for Jurister, særlig for dem, der sidder i saa høje Stillinger som de Jurister, der skulde beskæftige sig med disse Spørgsmaal; men dette gælder, naar Juristerne beskæftiger sig med at fortolke Loven og Profeterne, men ikke, naar de skal beskæftige sig med disse praktiske Spørgsmaal. Det drejer sig jo ikke alene om Timelønningerne, men ogsaa om Akkordsatserne, idet en stor Del af Arbejdernes Lønninger beror paa Akkord, og det kan undertiden være overordentlig vanskeligt for Fagets Udøvere selv at være inde i alle disse forskellige Bestemmelser, men det vilde være aldeles umuligt for de 5 Mennesker, der blev sat i en saadan Kommission, at faa den fornødne Sagkundskab til med Vægt at kunne afsige en Dom paa de Oplysninger, de maatte kunne faa. I 1922 afsagdes en Række Voldgiftsdomme i Norge, men Voldgiftsretten maatte give op paa dette Omraade, jeg her har nævnt, saaledes at den kun afgav Kendelse om Time-lønninger, og der gik derfor en hel Række Aar, hvor man ikke havde ordnede Akkordsatser, hvilket naturligvis medførte stor Uro paa Arbejdsmarkedet, idet der stadig var disse Stridsspørgsmaal Arbejderne og Arbejdsgiverne imellem vedrørende Akkordsatserne. Altsaa, man forlængede Forhandlingerne og skabte yderligere Uro, idet det er givet, at et Erhverv, som ikke har ordnede Forhold paa dette Omraade, har vanskeligt ved at disponere. For nogle Fags Vedkommende, f. Eks. Papirindustriens, blev Akkordspørgsmaalet overladt til en snævrere Voldgiftsret, som rejste om fra Fabrik til Fabrik hele Norge rundt for at sætte sig ind i Sagerne og løse Spørgsmaalet. Derved blev Afslutningen af denne Sag yderligere forhalet i et halvt Aar.

Man ser altsaa, at selv om man kunde faa Voldgiftskendelsen respekteret, vilde det kun skabe forøget Uro paa Arbejdsmarkedet indenfor vore Erhverv. Den Udvikling vil ogsaa finde Sted, at man fra Parternes Side i Stedet for at tale sig til Rette Organisationerne imellem vil paa samme Maade, som det er sket med Forligsinstitutionen, tage en sidste Chance, idet man vil undlade at slutte Forlig, selv om man maaske kunde blive enig, fordi man venter, at Sagen skal ikke alene for